

koje su skinute s pjevališta neke druge, veće crkve. Moguće je da se radi o starim orguljama iz crkve Sv. Marka.

7. VISOVAC, otočić blizu Šibenika, u rijeci Krki, franjevačka crkva gospe od Milosti
Po načinu izrade i upisanim oznakama na sviralama, može se zaključiti da orgulje potječu iz radionice Francesca Daccia starijeg. Imaju 11 registara: Principale, Ripieno do XXIX, Voce umana; FL
8. ŽIVOGOŠĆE (južno od Makarske), Franjevački samostan
Tek predaja govori o Nakićevim orguljam. Današnje su s početka XIX stoljeća, 1824., Antonio Callido.
9. KAMPOR na otoku Rabu
U samostanskoj spomenici spominje se predaja da su orgulje bile Nakićeve. Uklonjene su tijekom prvog svjetskog rata.

Osim navedenih orgulja Emin Armano navodi još troje u južnoj Dalmaciji, točnije u Bokotorskom zaljevu koji je danas u Crnoj Gori:

- Godina 1740., PRČANJ
Orgulje su uklonjene tijekom prvog svjetskog rata. Giuseppe Radole iznosi podatak da je orgulje u Prčnju sagradio Niccolò Moscatelli5
- PERAST, crkva Gospe od Škrpjela. Imaju četiri registra.
- PERAST, crkva Sv. Nikole. Imaju šest registara.

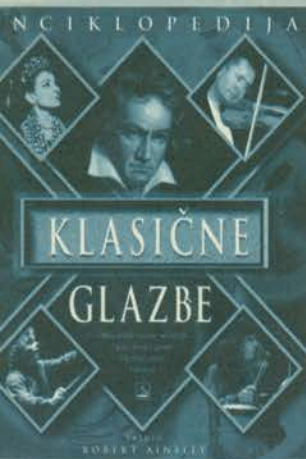
Ove orgulje tek navodim i nisam ih uvrstio među orgulje Nakića i njegovih sljedbenika u Hrvatskoj.

Od navedenih devet orgulja u Hrvatskoj koje se pripisuju Nakiću, a bez pouzdanih arhivskih dokaza, njih šest to sigurno nisu. Tako iz ove druge skupine ostaju troje orgulje za koje treba dokazati da li ih je sagradio Petar Nakić (redni brojevi 1., 4. i 9.). Od tih orgulja jedne više ne postoje.

BILJEŠKE

- ¹ Lorenzo Nassimbeni u članku *Gli ultimi anni di vita dell'organaro Pietro Nachini e il suo Testamento*, L'Organo, Anno XXXI, Pàtron editore, Bologna 1998. Prilaže Nakićevu oporuku načinjenu 16. travnja 1769. Citat dijela oporuke: «...U ime Boga vječnoga. Amen. Ja D. Pietro Nachin, pokojnog Giorgia iz grada Šibenika sada nastanjen u ovom gradu sastavio sam ovaj dokument rukom svoga povjerenika, čija će vrijednost...»
- ² Emin Armano, Don Petar Nakić, Biblioteka Ravnokotarski Cvit, Bulić, 1998.
- ³ Ladislav Šaban, *Umjetnost i djela graditelja orgulja Petra Nakića u Dalmaciji i Istri*, Arti musices br.4., Muzikološki zavod Zagreb, 1973.
- ⁴ Cvito Fisković, *Iz glazbene prošlosti Dalmacije, Mogućnosti br.6-7*, pag. 728.-730., Split, 1974.
- ⁵ Giuseppe Radole: *Recensioni*, Ladislav Šaban, *Doprinosi trijese Moscatella orguljarsvu Dalmacije*, L'Organo XIII, Pàtron Editore, Bologna 1975., pag. 158.-160.

U sjedećem broju: **Orguljari iz obitelji Moscatelli**

Enciklopedija klasične glazbe

U izdanju zagrebačkog Znanje nedavno je objavljena *Enciklopedija klasične glazbe* (*The Encyclopedia of Classical Music*) urednika Roberta Ainsleya. Budući da na hrvatskom jeziku nedostaje glazbene literature enciklopedijskog tipa projekt je vrijedan svake pohvale. Moderno oblikovana, s mnoštvom slika, možda pomalo kičastog, ali funkcionalnog dizajna, enciklopedija će zasigurno privući pozornost potencijalnih čitatelja. Međutim, postavlja se pitanje je li navedeno izdanje bilo najsretnije rješenje ili je bila riječ o izdanju "na prvu loptu". Briljantijim odabirom zasigurno se moglo prevesti kvalitetnije inozemno izdanje.

Enciklopedija je pregledna i s logičnom podjeljena po poglavljima. Pri obradi svake teme u posebnom su okviru istaknute glavne značajke pojedinih stilskih razdoblja, glazbenih oblika ili glazbala, čime se početnicima olakšava snalaženje i uočavanje bitnog.

U Enciklopediju su uvršteni i dodaci o hrvatskim skladateljima, što zaslužuje svaku pohvalu (posebice tekst o Dori Pejačević koji je umetnut u osnovni tekst pa djeluje kao integralni dio enciklopedije). Hvalevrijedno je uvrštenje hrvatskih skladatelja u poglavlja *Skladatelji* (Zajc, Lisinski, Gotovac) i *Skladatelji od A do Z*, gdje je navedena većina skladatelja značajnih za hrvatsku kulturu. Malo je teže odgonetnuti po kojem su ključu vršen taj odabir, jer su npr. Anđelko Klobučar, Adalbert Marković i pok. Lovro Županović neopravdano izostavljeni.

Poglavlja o crkvenoj glazbi imaju stanovitih propusta i jezičnih nejasnoća, što bi svakako trebalo popraviti u sljedećim izdanjima. Naime, nije vjerojatno da u engleskom izdanju ne razlikuju himan od himne (nacionalne). Radi točnih i preciznih termina na području crkvene glazbe prevoditeljski tim je trebao konzultirati struku (mislim pri tom na crkvene glazbenike) pa se onda ne bi dogodile takve greške. U novom izdanju trebalo bi svakako te stvari popraviti, a mi smo spremni izaći ususret i pomoći da se određeni termini jednoznačno definiraju. Zamjerka bi se mogla uputiti i prevoditeljicama koje su Ainsleyev tekst predoslovno shvaćale i na taj način ponekad prijevod učinile nezgrapnim i teško razumljivim. Što npr. znači rečenica: »U smislu 'zvučnog djela', sonatu kao književnu oznaku poznajemo već 700 godina.« Ili kad se *Kyrie eleison* prevodi kao *Imaj milosti, Gospodine!* umjesto uvriježenog prijevoda na hrvatski jezik *Gospodine, smiluj se!*

U svakom slučaju enciklopedija može poslužiti kao koristan izvor podataka i slikovnog materijala početnicima, učenicima i studentima, dok će glazbeni znalci ostati prikraćeni za cjelovitije informacije.

Miroslav Martinjak